

OZDOBNOŚĆ (9) *sb f*

Wszystkie o *prawdopodobnie jasne (tak w ozdobny oraz -ość)*.

sg N ozdobność (2). ◊ *G* ozdobności (2). ◊ *D* ozdobności (2). ◊ *L* ozdobności (1). ◊ *pl N* ozdobności (1). ◊ *A* ozdobności (1). ◊ [*L* ozdobnościach.]

Sł stp, Cn brak, Linde XVI w.

1. Piękno zewnętrzne, fizyczne człowieka, uroda (3) : Formositas – Cudność, piekność, ozdoonocz
[!] *Calep* 430a.

a. O kunszcie językowym: barwność i kwiecistość stylu (2) :

[*Zwrot:* »[co] dla ozdobności czynić«: Połpolita to v Piłarzow Grecłkich/ Láciiłkich/ ále zwłafzczá v Ebreylłkich/ iż kiedy czego chcą przeć [= *negować*]/ tedy ono dla ozdobności przez pytanie czynią. *BudArt* M8.]

Wyrażenie: »ozdobność słow« [*szyk 1:1*] (2): Nie chwał wielomownych z ich wielomowności/ Ani też pochlebcow z ich słow ozdobności. *Phil* H; *WujNT przedm* 20; [Iż Sarmatowie narodu Rułkiego/ ktorzy [...] won czás ozdobięfzą wymowę mieli/ naprzod pro Barbariłmo zá grubą mowę Solleciłmos, to ięft ozdobność słow wynaleźli. *StrykKron* 106].

Szereg: »gładkość abo ozdobność« (1): słowom od słowá przełożył/ [...] á więcey włafności słow Graeckich/ y Láciiłkich/ á niżli gładkości ábo ozdobności słow Polłkich folgując. *WujNT przedm* 20.

2. Splendor, blask, wspaniałość (3) :

W połączeniu szeregowym (1): Gdzie się ná taką drugą oyczyzną zdobędziecie/ w ktoreybyście taką sławę/ takie dołtátki/ piędzde/ łkárby/ y ozdobności/ y rołkołzy mieć mogli? *SkarKaz* 674a.

a. Piękno żywiołu: o wodzie (1) : iáko [*woda*] ciekaça/ ozdobność wydaie/ Tak się [*miły do miłej*] z mieyfca rułzywłzy/ iuż w drogę vdaie. *PaxLiz* C2.

b. Piękno rzeczy (1) :

[*ozdobność czego:* Rzekłem że ozdobności domow w mieściech Tureckich możelz nie pátrząc/ áni vlic. *BusLic* 16.]

a. Wspaniałość Królestwa Bożego (1) :

Szereg: »pałac i ozdobność« (1): gnoiem zowie? Bráćia/ tę łkázitelność ciála tego/ [...] á widziacie iáko tá perlá zgnoiu wzięta/ do Krolewłkiego pałacu y ozdobności poniešioná ięft *SkarŻyw* 589.

3. To, co dodatkowo zdobi, upiększa; element stroju (2) :

Szereg: »koszty i ozdobności« (1): (*marg*) Vbior kápłaná nawyłzłzego. Dwádziešciá kámieni rożnych w napieršniku Aaronowym. (–) Y ine niewypowiedziáne kołzty y ozdobności/ z ktoremi do ołtarzá chodził *SkarŻyw* 491.

Wyrażenie przyimkowe: »ku ozdobności« (1): Iego [*Aarona*] y vrząd Kápłániłki/ onym tak dziwnym y drogim vbiorem vczćić rołkazał/ y kámieñmi drogimi/ y robotą miłterną/ ku ozdobności ołoby y vrzędu iego. *SkarŻyw* 491.

4. Chwała, dostojność (1) : Czárt fwe pánowanie Zbudował był/ á iście przyšięgłby był zá nie. Ze tak wiecznie łtać miáło w łwoiey ozdobności *GrzegŚm* Av.

[*ozdobność czego:* Lud twoy ochotny (włáfnie ochot) wdzieñ woylka twego w ozdobnościach (niektore księgi máią ná gorach) šwiátošći *BudArt* D2v.]

Synonimy: **1.** chędogość, cudność, piękność: **a.**, **b.** piękność; **4.** chwała, dostojność.

IM